

جمهوری اسلامی ایران

وزارت آموزش و پرورش

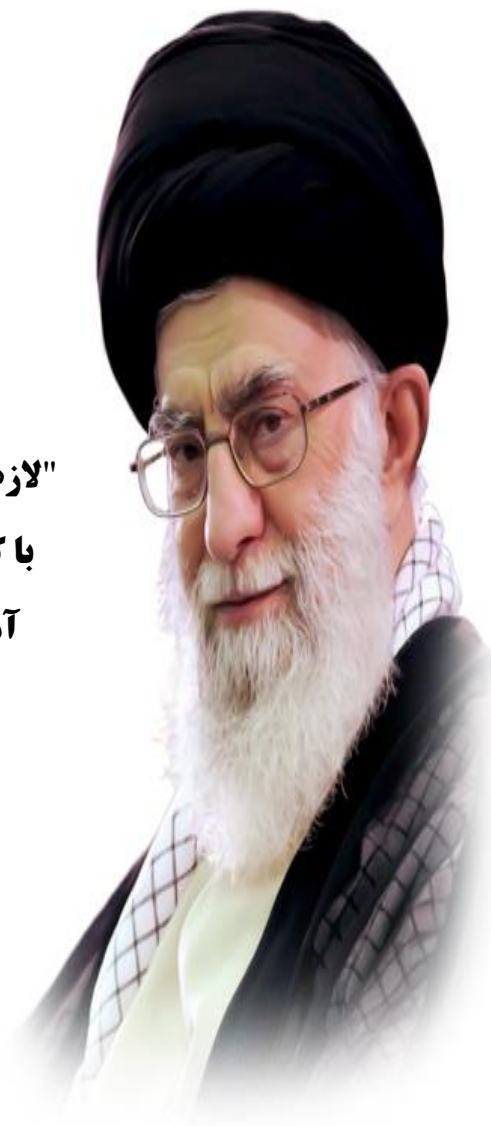
مرکز حراست

شیوه نامه تشکیل کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل

(پدافند غیرعامل مدرسه محور، دانش آموز بنیان)

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

مقام معظم رهبری (مدظله العالی):
"لازم است اقدامات مؤثر در حوزه پدافند غیرعامل
با کار بسیجی صورت گیرد و از مصونیت کشور و
آمادگی لازم دفاعی در برابر دشمن اطمینان
حاصل شود"

✓ در راستای اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و با عنایت به اینکه در سند مذکور نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی نهادی است اجتماعی و فرهنگی و سازمان یافته که، به عنوان مهم ترین عامل انتقال، بسط و اعتلاء فرهنگ در جامعه اسلامی ایران، مسئولیت آماده سازی دانش آموزان جهت تحقق مرتبه ای از حیات طیبیه در همه ابعاد را بر عهده دارد که تحصیل آن مرتبه برای عموم افراد جامعه لازم یا شایسته باشد و وزارت آموزش و پرورش مهمترین نهاد تعلیم و تربیت رسمی عمومی، متولی فرآیند تعلیم و تربیت در همه ساحت های تعلیم و تربیت، قوام بخش فرهنگ عمومی و تعالی بخش جامعه اسلامی بر اساس نظام معیار اسلامی، با مشارکت خانواده، نهاد ها و سازمانهای دولتی و غیردولتی است. لذا با تأکید بر شایستگی های پایه و به منظور زمینه سازی جهت دستیابی دانش آموزان در سنین لازم التعلیم طی ۱۲ پایه تحصیلی (چهار دوره سه ساله) به مراتبی از شایستگی در حوزه پدافند غیرعامل؛ اجرای مفاد این شیوه نامه مستلزم همکاری و هماهنگی با سایر ارگان های دخیل در حوزه های مختلف پدافند غیرعامل از جمله: اداره کل پدافند غیرعامل استانداری، سازمان آتش نشانی، اداره کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس، دانشگاه علوم پزشکی و ... می باشد.

➤ مقدمه:

نیروی انسانی هر کشوری با ارزش ترین سرمایه و اصلی ترین مولفه اقتدار هر کشوری محسوب می شوند که صیانت و حفاظت از جان و مال آن ها از اصول اولیه و اهداف اصلی نظام پدافند غیرعامل است. یکی از راهبردهای اساسی دشمنان انقلاب اسلامی تأثیرگذاری بر مردم در جهت کاهش تاب آوری است تا با تقابل مردم در برابر حکومت، موجب کاهش قدرت ملی و واگرایی ملت و دولت شوند. لذا صیانت از مردم، اداره آنها و خدمات رسانی مناسب در شرایط اضطراری، امری اجتناب ناپذیر جهت حفظ و ارتقاء پایداری ملی خواهد بود. در این بین آموزش و پرورش کانون تربیت و رشد آینده سازان کشور است و با توجه به تهدیدها و موقعیت حساس کشور، آمادگی در برابر تهدیدات از اهمیت بالایی برخوردار بوده که آموزش مهارت های پدافند غیرعامل را ضروری می سازد. چنانچه دانش آموزان، اولیاء و فرهنگیان کشور از دانش، بینش و مهارت های لازم برخوردار باشند، دشمنان انقلاب اسلامی را از هرگونه اندیشه تجاوز و اقدام باز می دارد.

همه‌پیکری برنامه ها و تمهیدات تشکلی مختلف دانش آموزی، مهمترین عامل در کنترل و مهار بحران هاست، تشریح وظایف و مسئولیت ها در هر یک از تشکلی های دانش آموزی فعال در مدارس، ارتباطات میان بخشی ادارات آموزش و پرورش در ساز و کار مدیریت بحران و اجرای برنامه های آموزشی و ارتقاء سطح آگاهی مدیران و عوامل اجرایی مدارس در زمینه مفاهیم اصلی پدافند غیرعامل و مدیریت بحران از مواردی است که می تواند موجب تسهیل در روند اجرای برنامه ها و فرایند مدیریت بحران مدرسه شود .

بنابراین به منظور حفظ آرامش دانش آموزان، اولیاء و معلمان در شرایط اضطراری، صیانت و حفاظت از ابواب مدرسه و اداره و سازماندهی آنان جهت تسهیل در مدیریت بحران های غیر طبیعی و کاهش آسیب های احتمالی ناشی از وقوع تهدیدات غیرمعتارف (نوین) و اقدامات خصمانه دشمن در شرایط اضطراری، تدوین نظام عملیاتی پدافند مدرسه محور در مدارس ضروری به نظر می رسد.

➤ اسناد بالادستی :

- ✓ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش
- ✓ سیاست های کلی نظام در امور پدافند غیرعامل ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) ۲۹/ ۱۱/ ۱۳۸۹
- ✓ سند راهبردی پدافند غیرعامل آموزش و پرورش
- ✓ احکام دائمی و نظام نامه های پدافند غیرعامل
- ✓ آیین نامه اجرایی مدارس

➤ هدف:

- ۱- حفاظت از دانش آموزان در شرایط اضطراری بحران ناشی از جنگ، تهدیدات و اقدامات غیرطبیعی، انسان ساخت و غیرمتمعارف (نوین) و مصون سازی و کاهش آسیب پذیری زیرساخت های مدرسه و ایجاد آمادگی در مواجهه با تهدیدات.
- ۲- تدوین نظام تصمیم گیری، فرماندهی، مدیریت عملیاتی و اجرایی پدافند مدرسه محور.
- ۳- تعیین نقش ها و وظایف تشکل های دانش آموزی و تبیین نحوه تعامل آنها برای صیانت و حفاظت از دانش آموزان در شرایط اضطراری.
- ۴- به کارگیری منابع مدرسه برای صیانت و حفاظت از دانش آموزان در شرایط اضطراری.
- ۵- فرهنگ سازی، حفظ روحیه جهادی، آموزش و ارتقای آمادگی دانش آموزان جهت مقابله با تهدیدات نوین.

➤ مأموریت:

- ۱- گفتمان سازی، فرهنگ سازی و آموزش پدافند غیرعامل به گروه های هدف در آموزش و پرورش.
- ۲- پیش بینی و اجرای برنامه ها در راستای نکوداشت هفته پدافند غیرعامل (مطابق دستورالعمل هر ساله).

۳- ایجاد آرامش روانی در مدرسه با اطلاع رسانی صحیح، دقیق و به موقع، مدیریت رسانه ها و شبکه های اجتماعی.

۴- ایجاد آمادگی شامل سازماندهی، آموزش و تمرین، رزمایش و تجهیز و اقدامات زیرساختی در مدرسه.

۵- صیانت و حفاظت از دانش آموزان با اقدامات عملیاتی پدافندی در برابر تهدیدات غیر متعارف (نوین).

۶- تهیه و تدوین طرح های عملیاتی پاسخ به شرایط اضطراری در مدرسه.

۷- ایمن سازی و کاهش آسیب پذیری فضاهای آموزشی به منظور حفاظت از دانش آموزان در شرایط بحرانی.

۸- بررسی عوامل محیطی بیرونی، درونی و برآورد تهدیدات و احصاء آسیب پذیری های مدرسه و تدوین راهکار مقابله با آن (پدافند مدرسه محور-دانش آموز بنیان).

➤ اهداف عملیاتی :

۱- پیش بینی استقرار زیرساخت های لازم برای حفاظت از دانش آموزان در شرایط اضطراری.

۲- افزایش تاب آوری و ارتقاء آستانه تحمل دانش آموزان قبل، حین و بعد از تهدید.

۳- کمک به مدیر در اداره امور مدرسه در شرایط اضطراری.

۴- توسعه مشارکت های تشکل های دانش آموزی در مدیریت شرایط اضطراری بحران های غیرطبیعی .

۵- ارتقاء آمادگی عملیاتی پدافندی از قبیل طرح ریزی، سازماندهی، آموزش، تجهیز، تمرین، رزمایش و ارزیابی در سطح مدرسه.

۶- حفظ آرامش روانی مدرسه با اطلاع رسانی و آگاه سازی به موقع، آرامش بخشی و مقابله با عملیات روانی دشمن.

➤ تدبیر عملیاتی

کمیتة پدافند غیرعامل دانش آموزی در سطح مدرسه در راستای سیاست ها و راهبردهای پدافند غیرعامل با بسیج کردن و سازماندهی ظرفیت های مدرسه در جهت مصون سازی و مقابله با تهدیدات غیرطبیعی و کاهش و مدیریت

پیامدهای آن، اقدامات خود را در سه مرحله قبل، حین و بعد از تهدید به شرح زیر هدایت، راهبری، پشتیبانی، اجرا و نظارت می کنند:

الف (اقدامات قبل از تهدید

- ۱- بررسی و ارزیابی سوابق، شواهد و قرائن، روندها و فرآیندهای تهدیدها و مخاطرات در سطح مدرسه.
- ۲- ایجاد، تقویت و توسعه ذخایر احتیاطی مدرسه در شرایط اضطراری.
- ۳- پژوهش، آموزش و ارتقاء مهارت های پدافندی دانش آموزان.
- ۴- سازماندهی تیم های مقابله و پاسخ به مخاطرات غیر طبیعی با استفاده از ظرفیت بسیج دانش آموزی، هلال احمر، سفیران سلامت و ...
- ۵- سناریوپردازی و شبیه سازی تهدیدها در سطح مدرسه.
- ۶- ایجاد بانک جامع اطلاعاتی شامل دانش آموزان فعال در تشکل های مختلف با توجه به حوزه تخصصی آنها.
- ۷- طراحی و تدوین آموزش های عمومی و تخصصی برای دانش آموزان.
- ۸- طرح ریزی سناریوهای محتمل، شبیه سازی، تمرین و رزمایش در سطوح و وضعیت های مختلف عملیاتی در سطح مدرسه.
- ۹- رصد، پایش، آشکارسازی، تشخیص و محدودسازی تهدیدهای غیر طبیعی نوظهور.
- ۱۰- برنامه ریزی استفاده از تمامی ظرفیت های مدرسه.
- ۱۱- تهیه و اجرای طرح خودحفاظتی در مدرسه براساس سناریوهای تعیین شده و تمرین و رزمایش آن.

ب (اقدامات حین تهدید

- ۱- ایجاد سامانه ها و شبکه های پایش، تشخیص و شناسایی تهدیدهای غیرطبیعی و فعال سازی و راه اندازی مرکز فرماندهی و کنترل تهدیدهای غیرطبیعی.
- ۲- هشدار سریع و افزایش سرعت عمل در اطلاع رسانی.
- ۳- تعیین و اعلام وضعیت عملیات پدافندی در سطح مدرسه.
- ۴- مقابله با عملیات روانی در جنگ ترکیبی در سطح مدرسه.

- ۵- تحدید و تشدید در حفظ نظم در سطح مدرسه.
 - ۶- آرامش بخشی و اطلاع رسانی، آگاهی بخشی و کنترل افکار عمومی جامعه هدف (کارکنان، دانش آموزان و اولیای آنها).
 - ۷- تمرین و رزمایش طرح های خود حفاظتی در سطح مدرسه.
- ج (اقدامات بعد از تهدید
- ۱- مدیریت صحنه عملیات در وضعیت های مختلف با ایجاد هماهنگی فیما بین تشکل های مختلف دانش آموزی و استفاده از ظرفیت ها و توانمندی ها موجود مدرسه.
 - ۲- کنترل و کاهش پیامدهای ناشی از وقوع تهدیدهای غیرطبیعی با محدودسازی، قرنطینه، کنترل منطقه آلوده و رفع آلودگی اولیه (فردی، تجهیزاتی و محیطی).
 - ۳- کشف و شناسایی عوامل تهدیدها.
 - ۴- امداد و نجات، انتقال و استقرار در مناطق امن مدرسه.

➤ زمان و نحوه تشکیل کمیته:

- ۱- کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل در تمامی مدارس ابتدایی (دوره اول و دوم)، متوسطه اول و متوسطه دوم اعم از شهری و روستایی، دولتی و غیردولتی تشکیل می گردد.
- ۲- با توجه به اینکه رئیس کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل مدرسه محور، رئیس شورای دانش آموزی می باشد و با عنایت به برگزاری انتخابات شوراهای مدارس در آبان ماه، کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل از هفته دوم مهرماه با ترکیب اعضای سال تحصیلی گذشته و با نظارت مدیر مدرسه به صورت موقت فعالیت خود را آغاز می نماید.
- ۳- فعالیت کمیته اصلی پس از عضو گیری سایر تشکل های دانش آموزی و برگزاری انتخابات شوراهای دانش آموزی مدارس از آبان ماه شروع خواهد شد.

۴- مدیران مدارس موظفند حداکثر تا هفته دوم آذرماه لیست اعضای دانش آموزی پدافند غیرعامل مدرسه را با ذکر مشخصات و کمیته ها به حراست ادارات آموزش و پرورش مناطق ارسال فرمایند.

➤ ترکیب اعضا:

۱- ترکیب اعضای کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل در مدارس ابتدایی برحسب تعداد دانش آموز به شرح ذیل می باشد.

ردیف	تعداد دانش آموز	تعداد اعضای کمیته دانش آموزی
۱	تا ۱۰۰ نفر	۹ نفر
۲	۱۰۱ نفر تا ۲۰۰ نفر	۱۷ نفر
۳	۲۰۱ نفر به بالا	۲۵ نفر

تبصره ۱: در مدارس ابتدایی اولویت عضویت با دانش آموزان پایه های بالاتر خواهد بود.

۲- ترکیب اعضای کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل در مدارس متوسطه اول و دوم برحسب تعداد دانش آموز به شرح ذیل خواهد بود:

ردیف	تعداد دانش آموز	تعداد اعضای کمیته دانش آموزی
۱	تا ۱۰۰ نفر	۹ نفر
۲	۱۰۱ نفر تا ۲۰۰ نفر	۱۷ نفر
۳	۲۰۱ نفر به بالا	۲۵ نفر

۳- جلسات کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل مدرسه محور با حضور مدیر و نماینده شورای مدرسه (یکی از عوامل اجرایی یا آموزشی) آشنا با مفاهیم حوزه پدافند غیرعامل تشکیل می شود.

تبصره ۲: کلیه اعضای کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل مدرسه محور از مدیر مدرسه ابلاغ عضویت دریافت می نمایند.

تبصره ۳: مدیر مدرسه به همراه یکی از عوامل (اجرایی یا آموزشی مدرسه) از اداره آموزش و پرورش منطقه ابلاغ عضویت در کمیته پدافند غیرعامل منطقه را دریافت می نمایند.

۴- شرایط عضویت در کمیته دانش آموزی مدرسه محور:

➤ شرایط عمومی:

۴-۱- رعایت اخلاق و ارزشهای اسلامی و مقبولیت در بین دانش آموزان

۴-۲- داشتن روحیه مسئولیت پذیری و توان ایجاد ارتباط با سایر دانش آموزان

۴-۳- برخورداری از نظم و انضباط تحصیلی و پایبندی به رعایت قوانین مدرسه

۴-۴- برخورداری از وضعیت تحصیلی رو به رشد

۴-۵- برخورداری از وضعیت رفتاری متعادل

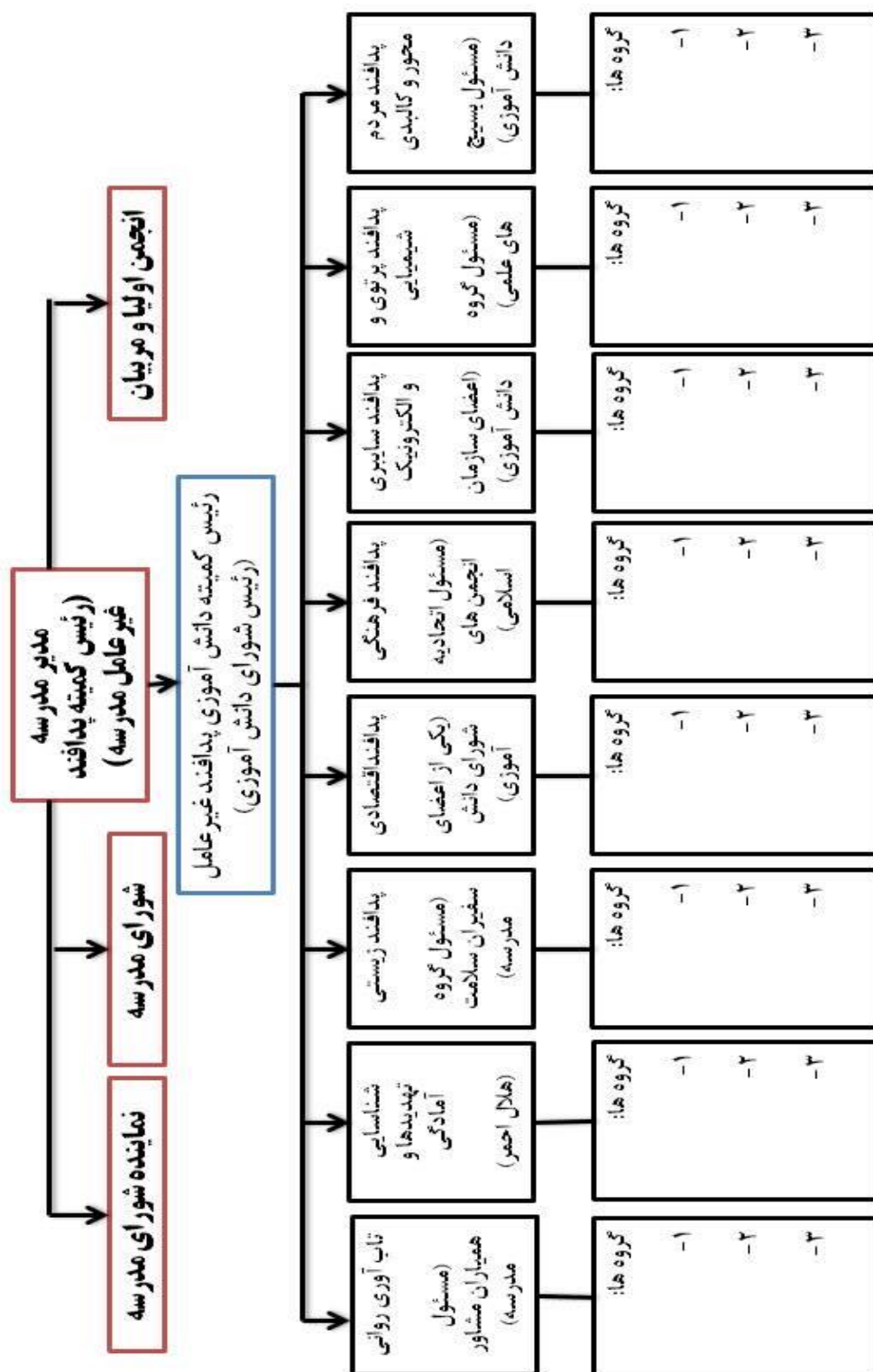
➤ شرایط اختصاصی:

الف) رئیس شورای دانش آموزی مدرسه، رئیس کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل مدرسه محور خواهد بود.

ب) مسئولین تشکل های فعال مدرسه بر حسب چارت اعلامی عضو کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل مدرسه محور خواهد بود.

تذکره ۱: مرجع تشخیص احراز شرایط برای عضویت در کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل مدیر مدرسه (به عنوان رییس کمیته پدافند غیرعامل مدرسه) می باشد.

➤ چارت تشکیل کمیته پدافند غیر عامل دانش آموزی:

نکته: مصوبات کمیته دانش آموزی پدافند غیر عامل پس از تصویب در شورای مدرسه و انجمن اولیا و مربیان مدرسه و تأیید مدیر قابلیت اجرایی می یابد.
نکته ۲: نماینده شورای مدرسه از عوامل (اجرایی آموزشی) علاقه مند به حوزه پدافند غیر عامل انتخاب می گردد و نقش آموزش و راهنمایی اعضای کمیته دانش آموزی را بر عهده خواهد داشت.

- ۱- جلسات به صورت ماهانه تشکیل می شود و صورت جلسات (بر اساس فرم پیوستی شماره یک) در دفتر مدرسه بایگانی می گردد.
- ۲- جلسات کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل با حضور نصف به علاوه یک اعضاء رسمیت می یابد و مصوبات پس از طرح در شورای مدرسه و انجمن اولیاء و مربیان و تأیید مدیر مدرسه قابلیت اجرایی می یابد.
- ۳- کمیته دانش آموزی مدرسه محور در صورت نیاز و به پیشنهاد رئیس یا سه نفر از اعضای کمیته می تواند جلسه فوق العاده برگزار نمایند.

➤ **وظایف و نقش شکل های دانش آموزی^۱:**

❖ **هلال احمر (نقش: شناسایی تهدیدها و آمادگی):**

- ارزیابی آمادگی مدرسه در برابر حوادث، تهدیدات و حوادث غیرطبیعی (نوبین) در راستای ارتقاء پایداری، تاب آوری و تداوم کارکردهای مدرسه و صیانت از دانش آموزان با تأکید بر اجرای رزمایش های پدافند غیرعامل.

❖ **سفیران سلامت (نقش: پدافند زیستی)**

- رصد و مراقبت دائمی از تحولات و تهدیدهای زیستی در مدرسه
- پیاده سازی طرح ها و برنامه های عملیاتی پدافند زیستی در مدرسه
- مصون سازی، ارتقاء پایداری، امنیت، حفاظت و کاهش آسیب پذیری برابر تهدیدهای زیستی با: تقویت و توسعه بهداشت عمومی، فردی و محیط و ساماندهی نظام پیشگیری و مصونیت بخشی و اجرای طرح های خودحفاظتی زیستی متناسب با زیر ساخت هر مدرسه
- ارتقاء فرهنگ و آموزش های پدافند زیستی.

^۱- با توجه به فعالیت شکل های مختلف دانش آموزی در مدارس و به منظور پرهیز از موازی کاری شکل ها ، یا اضافه نمودن شکل جدید ، تبیین نقش های شکل های دانش آموزی با هدف بازتعریف وظایف شکل های دانش آموزی با پیوست پدافند غیرعامل صورت گرفته است.

❖ بسیج دانش آموزی (نقش : پدافند مردم محور و پدافند کالبدی)

- ارتقای آمادگی های مدرسه، مدیریتی، تجهیزاتی، نیروی انسانی و برنامه ای در تمام ابعاد
- ارزیابی میزان اثربخشی و کارآیی برنامه آمادگی مقابله مدرسه برای شرایط بحران.

❖ شورای دانش آموزی (نقش : پدافند اقتصادی)

- همکاری با مسئولین مدرسه در اجرای سیاست های اقتصاد مقاومتی.

❖ اتحادیه انجمن های اسلامی (نقش : پدافند فرهنگی)

- همکاری در برنامه ریزی و برگزاری مسابقات فرهنگی و هنری علمی و ورزشی دانش آموزان با رویکرد پدافند فرهنگی و با هدف صیانت از دارایی های فرهنگی در برابر تهدیدات نوین.

❖ گروه های علمی و آموزشی دانش آموزی (نقش : پدافند پرتوی و شیمیایی)

- تهیه شناسنامه مواد شیمیایی پرخطر در آزمایشگاه های مدارس
- نظارت بر انبارهای مواد شیمیایی مدارس و تهیه الگوی استاندارد نظام چیدمان و انبار مواد شیمیایی از منظر سازگاری و ناسازگاری مواد شیمیایی خطرناک
- آگاه سازی و فرهنگ سازی برای دانش آموزان، والدین، معلمان، کارکنان نسبت به مخاطرات مواد شیمیایی مورد استفاده در داروهای روان گردان و توهم زا برای سلامت دانش آموزان.

❖ سازمان دانش آموزی (نقش : پدافند سایبری و الکترونیکی)

- رصد، پایش و تشخیص تهدیدات سایبری دشمن در سطح مدرسه و تعیین وضعیت آن
- نهادینه سازی اصول، الزامات و ملاحظات فنی پدافند سایبری در مدرسه
- آموزش و فرهنگ سازی مولفه های پدافند سایبری در سطح مدرسه
- ایجاد نظام اطلاع رسانی و مدیریت عملیات روانی در گروه های مجازی مدرسه

- ایمن سازی و پایدار سازی زیرساخت های مدرسه
- توصیه نامه های امنیتی در زمینه شبکه شاد و فضای مجازی
- جلوگیری از هک شدن اطلاعات

❖ همیاران مشاور (نقش : تاب آوری)

- آرامش بخشی و کنترل هیجانات و ارائه خدمات مشاوره ای به افراد آسیب دیده.
- بهبود وضعیت سلامت روان دانش آموزی
- تهیه نقشه خطر پذیری دانش آموزان پر ریسک و در معرض آسیب اجتماعی
- حفظ و ارتقای بهداشت ، ایمنی و شادابی روانی دانش آموزان

✓ با توجه به اینکه مسئولیت کلیه ارکان مدرسه با مدیر مدرسه می باشد، بدیهی است کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل با راهبری مدیر مدرسه (رئیس کمیته پدافند غیرعامل مدرسه) انجام فعالیت خواهد نمود و اعضای کمیته دانش آموزی پس از پیشنهاد توسط مدیر مدرسه و تأیید در شورای مدرسه مشغول به فعالیت خواهند شد.

➤ آموزش:

۱- ادارات کل آموزش و پرورش استان ها موظف هستند ضمن سیاست گذاری و برنامه ریزی در حوزه اجرای دوره های ضمن خدمت با توجه به شرایط محلی، از هر منطقه آموزشی و پرورشی ۲ نفر از همکاران شاغل و رسمی علاقه مند و فعال در حوزه پدافند غیرعامل (یک نفر آقا و یک نفر خانم) را به عنوان مربی پدافند غیرعامل شناسایی و برای آنها دوره آموزشی تخصصی منطبق با حوزه های مختلف پدافند غیرعامل برگزار نماید.

۲- ادارات آموزش و پرورش مناطق ضمن تهیه جدول زمان بندی، تمهیدات لازم جهت برگزاری کلاس توجیهی و دوره آموزشی با حضور مربیان آموزش دیده و مسئولین استانی برای کلیه مدیران و رابطین پدافند غیرعامل مدارس تابعه را تدارک بینند.

۳- مدیران و رابطین مدارس در اولین جلسه کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل مدرسه محور، اعضای کمیته را توجیه نمایند.

۴- با توجه به گستردگی موضوعات حوزه پدافند غیرعامل و شرایط محلی و جغرافیایی، ادارات کل آموزش و پرورش استان ها با توجه به شرایط و در نظر گرفتن اولویت ها، برنامه های آموزشی خود را در حوزه های پدافند سایبری، زیستی، شیمیایی، مردم محور، پرتوی، اقتصادی، فرهنگی، کالبدی و ... برگزار نمایند. همچنین در صورت نیاز به برگزاری دوره های تخصصی تر، سرفصل های آموزشی جدول پیوستی شماره ۲ نیز پیشنهاد می گردد.

۵- ادارات کل آموزش و پرورش استان ها ضمن دعوت از اساتید و صاحب نظران حوزه پدافند غیرعامل، عناصر ذیل را در برنامه های آموزشی خود لحاظ نمایند:

عناصر برنامه آموزشی پدافند غیرعامل در مدارس

<p>✓ شکل گیری تفکر دفاعی در زمان صلح</p> <p>✓ اعتقاد و ایمان به هویت دینی و ملی</p> <p>✓ ایمان به توانمندی دفاعی کشور</p> <p>✓ درک ضرورت مقاومت</p> <p>✓ بصیرت افزایی</p> <p>✓ پیشگیری از بحران</p> <p>✓ کاهش آسیب پذیری در هنگام بحران</p> <p>✓ حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور</p> <p>✓ آشنایی با مفاهیم امنیت ملی و چگونگی مقابله با تهدیدات</p>	هدف
--	-----

<ul style="list-style-type: none"> ✓ آشنایی با مبانی و مفاهیم پدافند غیرعامل ✓ درک اهمیت و ضرورت امنیت پایدار ✓ لزوم دفاع همه جانبه 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ مربی الگو و اسوه اخلاقی، معنوی و عملی فراگیر است. ✓ مربی نقش الگو و راهنما را دارد. ✓ مربی یک پژوهشگر آموزشی و پرورشی است. ✓ مربی خود یک فراگیرهمیشگی است. ✓ مربی عامل انگیزشی در یادگیری فراگیران است. ✓ موانع یادگیری فراگیران را شناسایی کرده و با طراحی فعالیت های مناسب برای رفع آنها تلاش می کند. ✓ مربی راهبری یادگیری را برعهده دارد و متربیان را با منابع یادگیری آشنا می کند. ✓ مربی متناسب با نیازها و شرایط یادگیری ، توانایی انتخاب و طراحی فعالیت های مناسب را دارد. 	نقش مربی
<ul style="list-style-type: none"> ✓ در فرآیند یاددهی – یادگیری نقش فعال دارد. ✓ خود راهبر ✓ جهت گیری ارزشی به یادگیری ✓ معمار یادگیری خود است. ✓ به کسب مفاهیم می پردازد. ✓ به لحاظ یادگیری متفاوت است. ✓ تلفیق یادگیر با آموزه های عملی 	نقش فراگیر

<ul style="list-style-type: none"> ✓ قابلیت ها، تجربیات و ظرفیت های گوناگون دارند. ✓ فراگیران با محیط یادگیری خود رابطه تعاملی برقرار می نمایند. 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ تدریس کلاسی ✓ آموزش الکترونیکی ✓ آموزش مجازی ✓ مشاهده ✓ تعاملی (گفتگو) ✓ موقعیت شبیه سازی شده ✓ مانور عملی ✓ نمایش ✓ ایفای نقش 	روش یاددهی - یادگیری
<ul style="list-style-type: none"> ✓ کتاب ✓ جزوه ✓ فیلم مستند ✓ ماکت ✓ محتوای الکترونیک ✓ بروشور ✓ بازدید ✓ نمایش عکس و اسلاید ✓ کلیپ آموزشی ✓ کانال پدافند غیر عامل وزارت آموزش و پرورش در شبکه شاد 	ابزار و تجهیزات و تکنولوژی آموزشی

دوره های تحصیلی	✓ ابتدایی (دوره اول و دوم) ✓ متوسطه اول ✓ متوسطه دوم
مشارکت کنندگان	✓ متخصصان ✓ دبیران علاقه مند ✓ پژوهشگران ✓ صاحب نظران ✓ ارگان ها و نهادهای برون سازمانی به تناسب تخصص (آتش نشانی، هلا احمر و...) ✓ مربیان آموزش دیده در زمینه پدافند غیرعامل ✓ انجمن اولیاء و مربیان

➤ ارزیابی و تشویق فعالیت کمیته های دانش آموزی پدافند غیرعامل مدرسه محور:

- ۱- اعضای کمیته پدافند غیرعامل ادارات آموزش و پرورش منطقه / شهرستان با مراجعه حضوری به مدرسه و با استناد به مدارک و مستندات موجود در حضور مدیر مدرسه و رئیس کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل مدرسه محور، فعالیت های کمیته مدرسه را مورد ارزیابی قرار دهند.
- ۲- با توجه به ماهیت موضوعات پدافند غیرعامل، در ارزیابی ها کیفیت اقدامات مد نظر قرار گیرد.
- ۳- از هر مقطع سه کمیته فعال دانش آموزی پدافند غیرعامل به تفکیک جنسیت (در مجموع ۹ مدرسه) از هر منطقه توسط استان و ۲۰ درصد مدارس فعال در حوزه پدافند غیرعامل هر منطقه توسط ادارات آموزش و پرورش منطقه مورد تشویق قرار گیرند (اهداء لوح تقدیر و هدیه).

۴- دبیرخانه کمیته پدافند غیرعامل آموزش و پرورش استان موظف است ضمن دریافت گزارشات به صورت ماهانه و انعکاس فعالیت ها، با هماهنگی اداره ارزیابی عملکرد استان در ارزیابی فعالیت های مناطق نیز به طور ویژه میزان فعالیت کمیته های پدافند غیرعامل مدرسه محور در هر منطقه را لحاظ نمایند.

۵- حراست ادارات کل استان ها موظف هستند گزارش اقدامات و فعالیت های محیط های تابعه خود را به صورت فصلی به دبیرخانه های کمیته پدافند غیرعامل دانش آموز محور ، مدرسه بنیان طبق جدول زیر ارسال فرمایند.

ردیف	حوزه تخصصی پدافند غیرعامل	استان های همکار	دبیرخانه
۱	زیستی	تهران - آذربایجان شرقی - آذربایجان غربی	زنجان
۲	مردم محور و کالبدی	گلستان - گیلان - کردستان	مازندران
۳	پدافند شیمیایی و پرتوی	اصفهان - بوشهر - هرمزگان	مرکزی
۴	پدافند فرهنگی	سمنان - کرمان - سیستان و بلوچستان	چهارمحال و بختیاری
۵	پدافند سایبری و الکترونیک	کهگیلویه و بویراحمد - لرستان - کرمانشاه	فارس
۶	پدافند اقتصادی	خراسان شمالی - خراسان جنوبی - یزد	خراسان رضوی
۷	شناسایی تهدیدات و آمادگی	همدان - ایلام - خوزستان	قم
۸	تاب آوری	شهرستان های تهران - قزوین - البرز	اردبیل

۶- دبیرخانه های تعیین شده علاوه بر کمک به تولید محتوا در موضوعات تخصصی، پس از دریافت گزارشات، به صورت فصلی، عملکرد استان ها را ارزیابی و رتبه بندی کرده و به منظور ارائه به مقام عالی وزارت آموزش و پرورش به مرکز حراست ارسال خواهند کرد.

۷- در صورت شناسایی تهدید قبل از وقوع آن توسط کمیته دانش آموزی مدرسه محور، بسته به نوع و شدت تهدید و ارسال گزارش های مربوط به همراه مستندات به دبیرخانه کمیته پدافند غیرعامل اداره کل آموزش و

پرورش استان، اعضای کمیته دانش آموزی و عوامل اجرایی همکار در شناسایی تهدید به صورت استانی و وزارتی مورد تقدیر قرار خواهند گرفت.

❖ شیوه نامه تشکیل کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل (پدافند غیرعامل مدرسه محور، دانش آموز بنیان) بر اساس ماده ۵ آئین نامه اجرایی مدارس (مصوب ۱۴۰۰) تهیه و به استناد ماده ۱۱ اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور مصوب مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله العالی) جهت اجرا ابلاغ می گردد.

پیوست شماره ۱

بیتکالی

صورتجلسه کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل مدرسه.....

مکان جلسه :

زمان جلسه :

مشروح جلسه :

مصوبات:

اعضای کمیته دانش آموزی پدافند غیرعامل مدرسه محور

نام و نام خانوادگی	امضا	نام و نام خانوادگی	امضا

پیوست شماره ۲

سرفصل های آموزشی پدافند غیرعامل (پیشنهادی) به تفکیک حوزه تخصصی متناسب با ویژگی ها، ساحت ها و

نیازهای دانش آموزان

حوزه تخصصی	محتوای آموزشی
پدافند غیرعامل	<ul style="list-style-type: none"> ➤ تعریف بحران در پدافند غیرعامل ➤ انواع بحران در پدافند غیرعامل ➤ تقسیم بندی انواع تهدیدات ➤ ویژگی های بحران در پدافند غیرعامل ➤ درجه بندی انواع بحران در پدافند غیرعامل ➤ آثار و پیامدهای بحران در پدافند غیرعامل ➤ مدیریت بحران در پدافند غیرعامل ➤ طرح های مدیریت بحران در پدافند غیرعامل ➤ ویژگی های مدیریت بحران در پدافند غیرعامل ➤ اصول مدیریت بحران در پدافند غیرعامل ➤ مدیریت ریسک ➤ مفهوم امنیت ➤ ابعاد مختلف امنیت ➤ مدیریت بحران های زیست محیطی ➤ شناسایی تهدیدات ➤ آینده پژوهی

<ul style="list-style-type: none"> ➤ عبور از بحران های امنیتی در حوزه سایبری ➤ آشنایی با اصول HSE^۲ ➤ شناسایی مخاطرات HAZOP^۳ ➤ آشنایی با فناوری های نوین در مدیریت بحران ➤ آشنایی با سازمان های دخیل در مدیریت بحران ➤ آشنایی با لوازم حفاظت فردی ➤ آشنایی با سوانح ناشی از مواد انفجاری و آتش زا ➤ آشنایی با سوانح ناشی از مواد شیمیایی ➤ آشنایی با سوانح ناشی از مواد هسته ای و رادیو لوژیک ➤ آشنایی با سوانح ناشی از اشتعال گاز طبیعی ➤ سناریو نویسی ➤ انواع رزمایش و شیوه های برگزاری رزمایش در پدافند غیرعامل 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ تعریف تروریسم ➤ انواع تروریسم ➤ اپیدمیولوژی و بهداشت عمومی ➤ مطالعات امنیتی ➤ آشنایی با انواع سلاح های کشتار جمعی ➤ آشنایی با انواع سلاح های بیولوژیک 	<p>مقابله با تروریسم</p> <p>(پدافند مردم محور، پدافند زیستی، پدافند شیمیایی، پدافند پرتوی)</p>

^۲ منظور اصول سه گانه سلامت، ایمنی و محیط زیست (Health, Safety, Environment) می باشد.

^۳ یکی از اولین گام ها در سیستم مدیریت ریسک، شناسایی خطر است. روش مطالعه مخاطرات و راهبری عملیات (Hazard & Operability) روشی تخصص یافته برای شناسایی خطرات ناشی از عملکرد غلط سیستم های یک فرآیند شیمیایی و روشی سیستماتیک دارای ساختار جهت بررسی یک فرآیند یا عملیات طراحی شده و یا در حال بهره برداری جهت شناسایی و ارزیابی اشکالاتی است که می تواند باعث افزایش ریسک خطر برای افراد یا تجهیزات شده یا بازده عملیات را کاهش دهد.

➤ آشنایی با انواع سلاح های شیمیایی	
➤ امنیت زیستی	
➤ بیوتروریسم	
➤ آگروتروریسم	
➤ سم شناسی	
➤ انگل شناسی	
➤ آشنایی با بیماری های واگیردار	
➤ آشنایی با بیماری های عفونی	
➤ آشنایی با روش های ضد عفونی	
➤ آشنایی با روش های پیش گیری و ایمن سازی	
➤ روش های خرابکاری	
➤ روش های انتشار عوامل بیولوژیک	
➤ چگونگی انتشار امواج الکترومغناطیسی	
➤ آشنایی با مواد منفجره و چاشنی ها	
➤ آشنایی با سازمان های تروریستی	
➤ بیوتروریسم کشاورزی	
➤ ترور شخصیت	
➤ آشنایی با روش های آلودگی آب	
➤ آشنایی با روش های آلودگی غذا	
➤ آشنایی با روش های انتشار گاز	
➤ آشنایی با حشرات ناقل	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ جنگ نرم ➤ استحاله فرهنگی ➤ بحران هویت ➤ ویژگی های جنگ نرم ➤ انقلاب مخملین ➤ اهداف جنگ نرم ➤ تکثر قومی ➤ هویت ملی ➤ آشنایی با هویت ایرانی – اسلامی ➤ آسیب شناسی فضای مجازی ➤ آسیب شناسی بازی های رایانه ای ➤ جنگ شناختی ➤ جهاد تبیین ➤ عملیات روانی ➤ روش های مقابله با عملیات روانی ➤ اهمیت و ضرورت مطالعه و منبع شناسی ➤ اپوزیسیون خارج از کشور ➤ ابزارهای جنگ نرم ➤ تفاوت جنگ نرم و سخت ➤ تهاجم فرهنگی 	دفاع نرم (مقابله با جنگ نرم)

<ul style="list-style-type: none"> ➤ کارکرد رسانه ها ➤ سواد رسانه ای ➤ سواد مجازی ➤ دفاع مردم محور ➤ تاب آوری 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ تعریف جنگ سایبری ➤ فضای سایبری ➤ انواع فضاهای سایبری ➤ هک کردن ➤ انواع هکر ها ➤ انواع ویروس های رایانه ای ➤ آسیب شناسی استفاده از کارت های اعتباری ➤ انواع جرایم سایبری ➤ مقابله با حملات سایبری ➤ دیواره آتش ➤ امنیت تلفن همراه ➤ کلاهبرداری اینترنتی ➤ شبکه های اجتماعی ➤ مدیریت نام آنلاین ➤ نرم افزارهای فیلترینگ خانگی ➤ معرفی موتورهای جستجوی امن 	<p>پدافند سایبری</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ تحریم ➤ تورم اقتصادی ➤ صرفه جویی ➤ اقتصاد مقاومتی ➤ اقتصاد رقابتی ➤ اقتصاد دانش بنیان ➤ اقتصاد تولید محور ➤ ضرورت اقتصاد مقاومتی ➤ اهداف اقتصاد مقاومتی ➤ بهره وری ➤ ضرورت حمایت از تولیدات داخلی ➤ ثبات اقتصادی ➤ عدالت اجتماعی ➤ الگوی مصرف ➤ یارانه ➤ تولید ناخالص ملی ➤ مدیریت منابع ➤ سبک زندگی ایرانی - اسلامی ➤ آشنایی با اصل ۴۴ قانون اساسی ➤ ایران جوان 	پدافند اقتصادی
➤ پیاده سازی سیستم مدیریت امنیت اطلاعات	دفاع اطلاعاتی

<ul style="list-style-type: none"> ➤ آشنایی با روش های امنیت شبکه ➤ ارتباط امن ➤ سیستم GPS ➤ امنیت اطلاعات ➤ روش های امن اشتراک گذاری داده ها 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ آشنایی با سطح بندی تاسیسات زیربنایی ➤ مبحث ۲۱ مقررات ملی ساختمان ➤ جغرافیای ایران و استان ➤ آشنایی با معماری پناهگاه ها ➤ ایمن سازی ➤ مقاوم سازی 	<p>پدافند کالبدی</p>